ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 24. mája 2011 *

Vo veci C-52/08,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 12. februára 2008,

Európska komisia, v zastúpení: H. Støvlbæk a P. Andrade, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporuje:

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: S. Ossowski, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci K. Smith, barrister,

vedľajší účastník konania,

* Jazyk konania: portugalčina.

proti

Portugalskej republike, v zastúpení: L. Inez Fernandes a F. S. Gaspar Rosa, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporujú:

Česká republika, v zastúpení: M. Smolek, splnomocnený zástupca,

Litovská republika, v zastúpení: D. Kriaučiūnas a E. Matulionytė, splnomocnení zástupcovia,

Slovinská republika, v zastúpení: V. Klemenc a Ž. Cilenšek Bončina, splnomocnené zástupkyne,

Slovenská republika, v zastúpení: J. Čorba, splnomocnený zástupca,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (spravodajca) a J.-J. Kasel, sudcovia R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis, M. Ilešič, C. Toader a M. Safjan,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. apríla 2010,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. septembra 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor určil, že Portugalská republika si tým, že neprijala všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, s. 22), nesplnila povinnosti, ktoré jej z tejto smernice vyplývajú.

Právny rámec

Právo Únie

2 Odôvodnenie č. 9 smernice 2005/36 stanovuje, že „popri zachovávaní, v záujme slobody usadenia, princípov a záruk, na ktorých sú založené rôzne platné systémy uznávania, ich predpisy by sa mali zlepšovať na základe skúseností“.

3 V súlade s odôvodnením č. 14 tejto smernice „mechanizmus uznávania ustanovený [smernicou Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337)] sa nemení“.

4 Odôvodnenie č. 41 smernice 2005/36 stanovuje, že táto smernica „sa nedotýka uplatňovania článku 39 ods. 4 [ES] a článku 45 [ES] týkajúcich sa najmä notárov [, najmä pokiaľ ide o notárov – *neoficiálny preklad*]“.

5 Článok 2 ods. 3 smernice 2005/36 znie:

„Ak sú pre dané regulované povolanie v osobitnom nástroji alebo v práve Spoločenstva stanovené iné osobitné opatrenia, priamo súvisiace s uznávaním odborných kvalifikácií, príslušné ustanovenia tejto smernice sa neuplatňujú.“

6 Notárske povolanie nebolo predmetom nijakého samostatného nástroja práva Únie takého druhu, ako je uvedený v tomto článku 2 ods. 3.

7 Smernica 2005/36 zrušila na základe svojho článku 62 smernicu 89/48 s účinnosťou od 20. októbra 2007.

Vnútroštátna právna úprava

8 Notári vykonávajú svoje povolanie v portugalskom právnom poriadku v rámci slobodného povolania. Organizácia tohto povolania sa spravuje zákonným dekrétom č. 26/2004 zo 4. februára 2004, ktorým bol prijatý notársky poriadok (*Diário da República* I, séria A, č. 29, 4. februára 2004, ďalej len „notársky poriadok“).

9 Článok 1 ods. 1 a 2 notárskeho poriadku stanovuje:

„1. Notár je právnik, ktorého písomné listiny vyhotovené v rámci výkonu povolania sú verejnej povahy.

2. Notár je súčasne verejným činiteľom, ktorý osvedčuje pravosť dokumentov a zabezpečuje ich úschovu, a súčasne predstaviteľom slobodného povolania, ktorý koná nezávisle, nestranne a ktorého si dotknuté osoby slobodne vyberajú.“

10 Článok 4 ods. 1 uvedeného poriadku stanovuje, že „notárovi vo všeobecnosti prislúcha, aby spísal verejnú listinu v súlade s vôľou dotknutých osôb, pričom na základe svojich zistení a svojho výkladu zaručuje súlad tejto vôle s právom tak, že tieto dotknuté osoby informuje o jej hodnote a dosahu“.

11 Článok 4 ods. 2 tohto poriadku spresňuje, že notár má najmä právomoc na vyhotovovanie testamentov a iných verejných listín, na osvedčovanie dokumentov alebo na osvedčovanie pravosti podpisov, na vyhotovovanie osvedčení, osvedčovanie prekladov, vyhotovovanie overených výpisov alebo kópií, na spisovanie zápisníc z rokovaní a na úschovu listín.

12 Na základe článku 25 notárskeho poriadku podlieha prístup k notárskemu povolaniu splneniu týchto kumulatívnych podmienok:

— neexistencia prekážky výkonu verejnej funkcie a neexistencia zákazu vykonávať notárske povolanie,

— byť držiteľom diplomu o skončení vysokoškolského štúdia v odbore práva uznaného portugalskou právnou úpravou,

— mať skončenú prax notárskeho koncipienta a

— uspieť vo výberovom konaní organizovanom notárskou radou.

13 Zákonný dekrét č. 27/2004 zo 4. februára 2004 (*Diário da República* I, séria A, č. 29, 4. februára 2004), vytvoril notársku komoru. Vydávanie notárskych osvedčení upravuje zase výnos ministra spravodlivosti č. 398/2004 z 21. apríla 2004.

14 V zmysle článku 38 zákonného dekrétu č. 76-A/2006 z 29. marca 2006 (*Diário da República* I, séria A, č. 63, 29. marca 2006) právomoci vydávať verejné listiny, osvedčovať právne významné skutočnosti a osvedčovať pravosť dokumentov boli priznané aj registračným úradníkom, uznaným obchodným alebo priemyselným komorám, ako aj advokátom a „solicitadores". Takto uskutočnené vydávanie verejných listín, osvedčovanie právne významných skutočností a osvedčovanie pravosti dokumentov poskytujú dotknutému dokumentu rovnakú dôkaznú silu, akú by mal, keby bol vyhotovený notárom.

15 Ako vysvetlila Portugalská republika na pojednávaní, portugalský zákonodarca v rastúcej miere obmedzil nevyhnutnosť notárskeho osvedčenia vo vzťahu ku skoro všetkým právnym úkonom, na ktoré sa predtým toto osvedčenie vyžadovalo.

Konanie pred podaním žaloby

16 Komisii bola doručená sťažnosť týkajúca sa neprebratia smernice 89/48 v súvislosti s notárskym povolaním v Portugalsku. Po tom, ako Komisia túto sťažnosť preskúmala, listom z 20. decembra 2001 vyzvala Portugalskú republiku, aby jej v lehote dvoch mesiacov predložila svoje pripomienky k neprebratiu tejto smernice.

17 Vo svojej odpovedi na uvedenú výzvu zo 17. júna 2002 Portugalská republika Komisiu informovala, že prebieha reforma právnej úpravy v oblasti prístupu k notárskemu povolaniu.

18 Komisia zaslala 18. októbra 2006 tomuto členskému štátu odôvodnené stanovisko, v ktorom dospela k záveru, že si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smernice 89/48. Táto inštitúcia Portugalskú republiku vyzvala, aby prijala požadované opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto odôvodneným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

19 V liste z 24. januára 2007 Portugalská republika uviedla dôvody, pre ktoré sa domnieva, že stanovisko, ktoré prijala Komisia, nie je dôvodné.

20 Za týchto okolností sa Komisia rozhodla podať túto žalobu.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

21 Komisia po prvé tvrdí, že notári sa nezúčastňujú na výkone verejnej moci v zmysle článku 45 prvého odseku ES. V tomto ohľade pripomína, že keďže toto ustanovenie upravuje výnimku zo slobody usadiť sa, musí sa vykladať doslovne (rozsudok z 21. júna 1974, Reyners, C-2/74, Zb. s. 631, bod 43).

22 Pôsobnosť uvedenej výnimky sa musí navyše obmedziť na činnosti, ktoré samy osebe priamo a špecificky súvisia s výkonom verejnej moci (rozsudok Reyners, už citovaný, body 44 a 45). Podľa Komisie pojem verejná moc zahŕňa výkon rozhodovacej právomoci presahujúci všeobecné právo, ktorý sa vyznačuje spôsobilosťou konať nezávisle

od vôle iných subjektov alebo aj proti nej. Verejná moc sa podľa judikatúry Súdneho dvora prejavuje osobitne výkonom právomoci na presadzovanie práva (rozsudok z 29. októbra 1998, Komisia/Španielsko, C-114/97, Zb. s. I-6717, bod 37).

23 Z pôsobnosti článku 45 prvého odseku ES by teda mali byť vylúčené činnosti, ktoré predstavujú pomoc alebo spoluprácu pri fungovaní verejnej moci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 1993, Thijssen, C-42/92, Zb. s. I-4047, bod 22).

24 Podľa Komisie a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska treba činnosti súvisiace s výkonom verejnej moci odlišovať od činností vykonávaných vo všeobecnom záujme. Viacerým povolaniam sú totiž priznané osobitné právomoci všeobecného záujmu bez toho, aby súviseli s výkonom verejnej moci.

25 Portugalská právna úprava nezveruje notárom rozhodovacie právomoci, a preto sa notári nezúčastňujú na výkone verejnej moci.

26 Po druhé Komisia skúma vo vzťahu k požiadavkám smernice 2005/36 podmienky, ktorým podlieha prístup k notárskemu povolaniu v Portugalsku.

27 Podľa vzoru Spojeného kráľovstva sa táto inštitúcia domnieva, že odôvodnenie č. 41 tejto smernice notárskej povolanie z jej pôsobnosti nevylučuje. Toto odôvodnenie sa musí vykladať v tom zmysle, že článok 45 prvý odsek ES sa uplatňuje na notárske

povolanie v rozsahu, v akom toto povolanie súvisí s výkonom verejnej moci. Keďže sa však notár v portugalskom právnom poriadku na výkone verejnej moci nezúčastňuje, smernica 2005/36 sa naňho uplatňuje.

28 V tomto ohľade Komisia poukazuje na skutočnosť, že výkon povolania notára podlieha v Portugalsku piatim podmienkam. Po prvé musia byť uchádzači držiteľmi diplomu o skončení vysokoškolského štúdia v odbore práva, vydaného portugalskou univerzitou, alebo ekvivalentného univerzitného diplomu v súlade s portugalskou právnou úpravou. Po druhé musia uchádzači uspieť vo výberovom konaní, ktoré umožňuje získať notárske osvedčenie. Po tretie musia absolvovať prax notárskeho koncipienta, na ktorej konci notár poskytne svoje stanovisko k spôsobilosti notárskeho koncipienta vykonávať notárske povolanie. Po štvrté musia uchádzači po skončení uvedenej praxe uspieť v druhom výberovom konaní, ktoré im umožní vykonávať notárske povolanie. Po piate uchádzači vstupujú do funkcie zložením sľubu pred ministrom spravodlivosti a predsedom notárskej komory.

29 Komisia sa domnieva, že prvé tri podmienky uvedené v predchádzajúcom bode nie sú zlučiteľné s požiadavkami smernice 2005/36. Prvá podmienka je totiž v rozpore s článkom 13 ods. 1 a článkom 14 ods. 3 tejto smernice, keďže zakazuje držiteľom diplomov o skončení vysokoškolského štúdia v odbore práva, ktoré vydali univerzity iných členských štátov, alebo univerzitných diplomov, ktoré nie sú považované za rovnocenné, vykonávať notárske povolanie v Portugalsku. Druhá podmienka je v rozpore najmä s článkom 14 ods. 3 tejto smernice, keďže výberové konanie umožňujúce získať notárske osvedčenie sa týka širokého spektra oblastí a nezohľadňuje oblasti už kryté diplomom alebo osvedčením o vzdelaní uchádzača. Pokiaľ ide o tretiu podmienku, dotknutá prax je nielen adaptačnou praxou, ale zároveň skúškou spôsobilosti, hoci článok 14 ods. 3 smernice 2005/36 súbeh adaptačného obdobia a skúšky spôsobilosti zakazuje.

30 Portugalská republika podporovaná Litovskou republikou, Slovinskou republikou a Slovenskou republikou po prvé tvrdí, že notár sa v súlade s právnou úpravou Únie a judikatúrou Súdneho dvora zúčastňuje na výkone verejnej moci v zmysle článku 45 prvého odseku ES.

31 Súdny dvor totiž už v rozsudku z 30. septembra 2003, Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española (C-405/01, Zb. s. I-10391, bod 42), potvrdil, že činnosti notára týkajúce sa vyhotovenia závetov súvisia s výkonom právomocí verejnej moci.

32 Európsky parlament tiež dospel k záveru o uplatniteľnosti článku 45 prvého odseku ES na notárske povolanie v uznesení z 18. januára 1994 o postavení a organizácii notárskeho povolania v dvanástich členských štátoch Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 44, s. 36), ako aj v uznesení z 23. marca 2006 o právnických povolaniach a o všeobecnom záujme na fungovaní právnych systémov (Ú. v. EÚ C 292E, s. 105).

33 Takisto smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399), a smernica 2006/123/ES Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, s. 36) vylučujú notárske činnosti zo svojej pôsobnosti.

34 O účasti notárov na výkone verejnej moci svedčia aj niektoré aspekty postavenia notára, konkrétne najmä jeho postavenie verejného činiteľa, režim *numerus clausus*, ktorému podlieha, skladanie sľubu a nezlučiteľnosť funkcií stanovená zákonom.

35 Pokiaľ ide o údajné neprebratie smernice 2005/36, Portugalská republika, Litovská republika a Slovinská republika po druhé tvrdia, že odôvodnenie č. 41 tejto smernice výslovne uvádza, že táto smernica „sa nedotýka uplatňovania článku 39 ods. 4 [ES] a článku 45 [ES] týkajúcich sa najmä notárov [, najmä pokiaľ ide o notárov – *neoficiálny preklad*]“. Táto výhrada potvrdzuje, že notárske povolanie je vylúčené z pôsobnosti smernice 2005/36. Podobná výhrada je uvedená v dvanástom odôvodnení smernice 89/48.

36 S odkazom na prípravné práce na smernici 2005/36 a najmä na legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o uznávaní odborných kvalifikácií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ C 97E, 2004, s. 230), prijaté v prvom čítaní 11. februára 2004, Portugalská republika dospela k záveru, že normotvorca Únie vylúčil notárske povolanie z pôsobnosti tejto smernice.

37 Česká republika sa domnieva, že vzhľadom na to, že výkon notárskeho povolania si vyžaduje podrobné znalosti vnútroštátneho práva hostiteľského členského štátu, požiadavka skúšky spôsobilosti, ktorej predmetom sú otázky týkajúce sa vnútroštátneho práva tohto členského štátu, je v súlade s podmienkami uvedenými v článku 3 ods. 1 písm. h) smernice 2005/36.

38 Slovinská republika tvrdí, že Súdny dvor by mal *ex offo* zamietnuť túto žalobu z dôvodu, že predmetom konania pred podaním žaloby bolo údajné neprebratie smernice 89/48, hoci touto žalobou sa Portugalskej republike vytýka, že si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice 2005/36.

Posúdenie Súdnym dvorom

O prípustnosti žaloby

39 Z návrhu Komisie vyplýva, že táto žaloba sa týka údajného neprebratia smernice 2005/36. Treba však poznamenať, že výzvy, ako aj odôvodnené stanovisko Komisie sa týkajú smernice 89/48. V dôsledku toho je potrebné skúmať *ex offo* otázku prípustnosti tejto žaloby.

40 Na základe svojej judikatúry môže Súdny dvor *ex offo* skúmať, či sú splnené podmienky na podanie žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom stanovené v článku 226 ES (rozsudky z 31. marca 1992, Komisia/Taliansko, C-362/90, Zb. s. I-2353, bod 8, a z 9. septembra 2004, Komisia/Grécko, C-417/02, Zb. s. I-7973, bod 16).

41 Podľa judikatúry Súdneho dvora musí byť existencia nesplnenia povinností v rámci žaloby podľa článku 226 ES posúdená so zreteľom na právnu úpravu Únie účinnú ku koncu lehoty, ktorú Komisia určila členskému štátu na dosiahnutie súladu s jej odôvodneným stanoviskom (pozri najmä rozsudky z 10. septembra 1996, Komisia/Nemecko, C-61/94, Zb. s. I-3989, bod 42; z 5. októbra 2006, Komisia/Belgicko, C-377/03, Zb. s. I-9733, bod 33, a z 10. septembra 2009, Komisia/Grécko, C-416/07, Zb. s. I-7883, s. 27). Je však nutné konštatovať, že smernica 2005/36 zrušila smernicu 89/48 od 20. októbra 2007, teda až po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku.

42 Ako však Súdny dvor už rozhodol, aj keď návrhy obsiahnuté v žalobe v zásade nemôžu ísť nad rámec nesplnenia povinností uvedeného vo výroku odôvodneného stanoviska a vo výzve, platí, že Komisia je oprávnená domáhať sa určenia nesplnenia povinností, ktoré majú pôvod v pôvodnej verzii právneho predpisu Únie, následne zmeneného

alebo zrušeného, ktoré nové ustanovenia právneho predpisu Únie zachovali. Naopak predmet sporu nemožno rozšíriť na povinnosti vyplývajúce z nových ustanovení, ktoré nemajú ekvivalent v pôvodnej verzii dotknutého právneho predpisu, pretože by došlo k porušeniu podstatných formálnych náležitostí riadneho konania o nesplnení povinnosti (pozri v tejto súvislosti rozsudky z 9. novembra 1999, Komisia/Taliansko, C-365/97, Zb. s. I-7773, bod 36; z 12. júna 2003, Komisia/Taliansko, C-363/00, Zb. s. I-5767, bod 22, a z 10. septembra 2009, Komisia/Grécko, už citovaný, bod 28).

43 Z tohto dôvodu sú návrhy obsiahnuté v žalobe Komisie, na základe ktorých má byť určené, že Portugalská republika si nesplnila povinnosti vyplývajúce zo smernice 2005/36, v zásade prípustné, po podmienkou, že sú povinnosti vyplývajúce z tejto smernice analogické s povinnosťami vyplývajúcimi zo smernice 89/48 (pozri analogicky rozsudok z 10. septembra 2009, Komisia/Grécko, už citovaný, bod 29).

44 Ako teda vyplýva z odôvodnenia č. 9 smernice 2005/36, s cieľom zlepšiť, reorganizovať a racionalizovať existujúce ustanovenia zjednotením platných zásad táto smernica v záujme slobody usadiť sa zachováva súvisiace zásady a záruky, na ktorých sú založené rôzne platné systémy uznávania, akým je aj systém uznávania zavedený smernicou 89/48.

45 Rovnako odôvodnenie č. 14 smernice 2005/36 uvádza, že mechanizmus uznávania stanovený najmä smernicou 89/48 sa nemení.

46 V prejednávanej veci Komisia Portugalskej republike v súvislosti s notárskym povolaním nevytýka neprebratie konkrétneho ustanovenia smernice 2005/36, ale tejto smernice ako celku.

47 Za týchto podmienok treba konštatovať, že údajná povinnosť prebratia smernice 2005/36 na notárske povolanie je analogická s povinnosťou vyplývajúcou zo smernice 89/48, keďže jednak zásady a záruky súvisiace s mechanizmom uznávania zavedené touto smernicou sa v smernici 2005/36 zachovávajú, jednak sa po prijatí smernice 2005/36 nemení ani samotný mechanizmus uznávania.

48 V dôsledku toho sa táto žaloba musí považovať za prípustnú.

O veci samej

49 Komisia Portugalskej republike vytýka, že v súvislosti s notárskym povolaním neprebrala smernicu 89/48. Je preto potrebné preskúmať, či možno túto smernicu uplatniť na uvedené povolanie.

50 V tejto súvislosti treba zohľadniť legislatívny kontext, do ktorého táto smernica spadá.

51 Možno teda uviesť, že normotvorca v dvanástom odôvodnení smernice 89/48, ktorá predchádzala smernici 2005/36, výslovne stanovil, že všeobecný systém uznávania diplomov vyššieho vzdelania zavedený smernicou 89/48 „neovplyvňuje uplatňovanie... článku [45 ES]“. Takto stanovená výhrada vyjadruje vôľu normotvorcu ponechať činnosti spadajúce pod článok 45 prvý odsek ES mimo pôsobnosti tejto smernice.

52 V čase prijatia smernice 89/48 však Súdny dvor ešte nemal príležitosť rozhodovať o tom, či notárske činnosti spadajú alebo nespadajú do pôsobnosti článku 45 prvého odseku ES.

53 V rokoch po prijatí smernice 89/48 Parlament vo svojich uzneseniach z roku 1994 a 2006, uvedených v bode 32 tohto rozsudku, na jednej strane potvrdil, že článok 45 prvý odsek ES sa má plne uplatňovať na notárske povolanie ako také, hoci na druhej strane vyjadril želanie, aby bola v súvislosti s prístupom k tomuto povolaniu odstránená podmienka štátnej príslušnosti.

54 Okrem toho pri prijatí smernice 2005/36, ktorá nahradila smernicu 89/48, normotvorca Únie v odôvodnení č. 41 prvej z týchto uvedených smerníc starostlivo spresnil, že sa netýka uplatňovania článku 45 ES, „týkajúcich sa najmä notárov [, najmä pokiaľ ide o notárov – *neoficiálny preklad*]“. Zavedením tejto výhrady však normotvorca Únie nezaujal stanovisko k uplatniteľnosti článku 45 prvého odseku ES, a teda ani smernice 2005/36 na notárske činnosti.

55 Potvrdzujú to najmä prípravné práce na smernici 2005/36. Parlament vo svojom legislatívnom uznesení uvedenom v bode 36 tohto rozsudku navrhoval, aby sa v texte smernice 2005/36 výslovne uviedlo, že sa nevzťahuje na notárov. Ak tento návrh nebol prijatý ani v zmenenom a doplnenom návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o uznávaní odborných kvalifikácií [KOM(2004) 317 v konečnom znení], ani v spoločnej pozícii (ES) č. 10/2005 z 21. decembra 2004 prijatej Radou v súlade s postupom uvedeným v článku 251 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ C 58E, 2005, s. 1), nebolo to z dôvodu, že navrhovaná smernica sa mala uplatňovať na notárske povolanie, ale predovšetkým z dôvodu, že „článok 45 [prvý

odsek] ES [stanovuje] výnimku zo zásad slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb pre činnosti, ktoré priamo a špecificky súvisia s výkonom verejnej moci“.

56 V tejto súvislosti vzhľadom na osobitné okolnosti legislatívneho procesu, ako aj neistú situáciu, ktorá je toho výsledkom, ako vyplýva z vyššie uvedeného legislatívneho kontextu, nemožno konštatovať, že po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku existovala dostatočne jasná povinnosť členských štátov prebrať smernicu 89/48, pokiaľ ide o notárske povolanie.

57 V dôsledku toho treba túto žalobu zamietnuť.

O trovách

58 Na základe článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Portugalská republika navrhla zaviazať Komisiu na náhradu trov konania a Komisia vo svojich dôvodoch nemala úspech, je namieste zaviazať ju na náhradu trov konania.

59 Podľa článku 69 ods. 4 prvého pododseku rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré do konania vstúpili ako vedľajší účastníci, znášajú vlastné trovy konania. Česká republika, Litovská republika, Slovinská republika, Slovenská republika a Spojené kráľovstvo teda znášajú vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania.

3. Česká republika, Litovská republika, Slovinská republika, Slovenská republika a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska znášajú vlastné trovy konania.

Podpisy